



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

_____ 2020 року,

протокол № _____

Перший проректор

_____ **Олег ОМЕЛЬЧУК**

(підпис)

(ім'я, прізвище)

_____ 2020 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Бюджетна система»

для підготовки на першому освітньому рівні

здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький

2020

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	1
2.	Заплановані результати навчання	–	2
3.	Програма навчальної дисципліни	–	4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	8
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	8
	4.2. Аудиторні заняття	–	9
	4.3. Самостійна робота студентів	–	9
5.	Методи навчання та контролю	–	9
6.	Схема нарахування балів	–	10
7.	Рекомендовані джерела	–	10
	7.1. Основні джерела	–	10
	7.2. Допоміжні джерела	–	11
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	13

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	–	072 Фінанси, банківська справа та страхування
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Бюджетна система
5.	Тип дисципліни	–	нормативна
6.	Код дисципліни	–	ППО 19
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий
10.	Семестр	–	сьомий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	5 / 150
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	72
	% від загального обсягу	–	48
	лекційні заняття (годин)	–	36
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	семінарські заняття (годин)	–	36
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	самостійна робота (годин)	–	78
	% від загального обсягу тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	4
	самостійної роботи	–	4,3
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	-
	% від загального обсягу	–	-
	лекційні заняття (годин)	–	-
	% від обсягу аудиторних годин	–	-

семінарські заняття (годин)	–	–
% від обсягу аудиторних годин	–	–
самостійна робота (годин)	–	–
% від загального обсягу тижневих годин:	–	–
аудиторних занять	–	–
самостійної роботи	–	–
12. Форма семестрового контролю	–	екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:		
1) попередні дисципліни	–	ППО 3. Фінанси, ППВ 3.2. Регіональна економіка, ППВ 4.1. Казначейська система, ППВ 5.1. Облік у бюджетних установах, ППВ 5.2. Фінансовий аудит.
2) супутні дисципліни	–	ППВ 7.1 Місцеві фінанси
3) наступні дисципліни	–	П 3. Практика з фаху, А 1. Атестація.
14. Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК 07. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p> <p>СК 15. Розуміння особливостей функціонування місцевих фінансів і бюджетів місцевого самоврядування.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових і національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p>

<p>ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p> <p>ПР 27. Застосовувати набуті знання з місцевих фінансів у бюджетному процесі на рівні територіальних громад.</p>

<p>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</p>
<p>1. Знання</p> <p><i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату бюджетної системи;
1.2) визначати порядок формування доходів і напрямів використання видатків державного і місцевих бюджетів;
1.3) перевіряти порядок фінансування видатків бюджетів;
1.4) називати основи організації міжбюджетних відносин в Україні;
1.5) описувати стадії бюджетного процесу на державному та місцевому рівнях.
<p>2. Розуміння</p> <p><i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть категорійного апарату бюджетної системи;
2.2) класифікувати доходи і видатки бюджетів за відповідними критеріями;
2.3) будувати структуру бюджетної системи та взаємозв'язки між її ланками;
2.4) обговорювати норми бюджетного законодавства;
2.5) оцінювати виконання дохідної та видаткової частин бюджету, стан бюджетного дефіциту та державного боргу.
<p>3. Застосування знань</p> <p><i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i></p>
3.1) застосовувати нормативно-правові акти щодо функціонування бюджетної системи;
3.2) вибирати основні методи планування видатків бюджетів;
3.3) планувати склад і структуру дохідної частини бюджету;

3.4) розробляти проекти кошторисів бюджетних установ;
3.5) використовувати звіти про виконання бюджетів.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати бюджетно-податкову політику держави та регіонів;
4.2) визначати роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів;
4.3) виділяти критерії розмежування видатків між бюджетами;
4.4) досліджувати використання програмно-цільового методу бюджетного планування видатків.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати вплив місцевих фінансів на становлення демократичного суспільства, піднесення добробуту населення;
5.2) упорядковувати повноваження органів, які є учасниками бюджетного процесу;
5.3) формулювати ознаки самостійності бюджетів;
5.4) встановлювати розподіл видаткових повноважень між бюджетами.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих її територій;
6.2) порівнювати планові показники з показниками виконання дохідної і видаткової частин бюджету;
6.3) встановлювати суб'єктів міжбюджетних відносин;
6.4) робити висновок про стан фінансування видаткової частини бюджету.
6.5) співвідносити показники дохідної, видаткової частин бюджету, бюджетного дефіциту та боргу.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти кошторис бюджетної установи;
7.2) робити оцінку кредитоспроможності місцевого самоврядування;
7.3) планувати заходи фінансового контролю на стадіях бюджетного процесу;
7.4) пропонувати заходи для подолання бюджетного дефіциту та зменшення державного боргу.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Бюджет держави як економічна категорія та складова фінансової системи. Історичні аспекти. Еволюція поглядів на суть і функції бюджету. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві. Взаємозалежність між ВВП і бюджетом. Бюджетна централізація ВВП та її межі. Об'єктивна тенденція зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов'язані з формуванням бюджету та способи їх вирішення. Забезпечення оптимальності пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Бюджетний вплив на забезпечення економічного і соціального розвитку. Бюджетна модель суспільства, необхідність її реформування в Україні.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Сутність та організація бюджетного планування. Складові бюджету. Організаційні основи бюджетного процесу. Сутність бюджетного процесу. Основні завдання бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Фактори впливу на бюджетний процес.

Учасники бюджетного процесу, їх повноваження: Президент України, Верховна Рада України, Комітет Верховної Ради з питань бюджету, Рахункова палата, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Державне казначейство, Розпорядники бюджетних коштів, Національний банк України, Державні органи місцевого рівня.

Бюджетний процес на загальнодержавному та на місцевому рівнях. Організаційні засади.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Стан бюджету, рівновага доходів та видатків, профіцит та дефіцит. Економічна суть, теоретичні основи та причини виникнення бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту, шляхи подолання та джерела фінансування. Динаміка дефіциту в Україні та міжнародна практика.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи, їх співвідношення.

Основи бюджетного устрою: виокремлення видів бюджетів; встановлення принципів побудови бюджетної системи; організація розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи; встановлення характеру і форми взаємовідносин між бюджетами. Види бюджетів. Центральний бюджет держави, його призначення. Місцеві бюджети, їх види.

Суть та значення бюджетної класифікації, класифікація доходів бюджету, класифікація видатків бюджету. Класифікація фінансування бюджету, класифікація боргу.

Зведений бюджет та його види. Бюджетне право в Україні. Бюджетний кодекс України, інші нормативні акти.

Тема 5. Міжбюджетні відносини та бюджетне вирівнювання

Засади розмежування видатків і доходів між окремими бюджетами.

Закріплення джерел доходів за видами бюджетів. Основні засади формування доходів місцевих бюджетів, їх поділ на ті, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів і ті, що не враховуються.

Територіальний та відомчий підходи до розподілу видатків. Розподіл видатків на ті, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів та ті, що не враховуються. Фактори, що визначають порядок і пропорції розподілу доходів між бюджетами.

Порядок формування міжбюджетних трансфертів. Вирівнювання бюджетної забезпеченості місцевих бюджетів. Формульний розрахунок міжбюджетних трансфертів.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи і джерела формування доходів бюджету. Склад і структура доходів бюджету. Соціально-економічна сутність податків та їх роль у формуванні доходів бюджету. Організація мобілізації доходів бюджету. Механізм формування доходної бази бюджетів. Доходи бюджету, надходження до бюджету.

Податкові надходження. Види непрямих податків, їх роль у доходах бюджету. Пряме оподаткування, його види. Значення прямих податків у формуванні доходів бюджету. Платежі за ресурси, їх види, роль у доходах бюджету.

Місцеві податки і збори.

Неподаткові доходи бюджету, їх характеристика. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від операцій з капіталом. Доходи рентного характеру. Інші неподаткові доходи бюджету.

Офіційні трансферти та їх роль у формуванні доходів окремих бюджетів. Державні та місцеві позики. Організація мобілізації доходів бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Наукова класифікація видатків бюджету, її ознаки.

Склад і структура видатків бюджетів. Бюджетне фінансування видатків. Принципи, форми та методи бюджетного фінансування. Порядок фінансування бюджетних установ та організацій. Видатки бюджету, витрати бюджету. Бюджетне фінансування, форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державне фінансування інвестицій, позички з державного бюджету, державні дотації. Методи бюджетного фінансування.

Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Склад видатків бюджету на економічну діяльність. Форми фінансування видатків на економічну діяльність.

Бюджетні інвестиції та їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Відомча система фінансування та фінансування інвестиційних проектів. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів за рахунок цільових державних позик.

Бюджетні кредити, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості. Підтримка малого бізнесу.

Галузева структура видатків бюджету України на економічну діяльність. Особливості фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, дорожнього господарства, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності.

Видатки бюджету на науку. Напрями наукових досліджень. Способи здійснення бюджетного фінансування.

Тема 9. Видатки бюджету на соціальний захист та утримання соціальної сфери

Соціальні видатки бюджету як відображення соціальної політики держави. Типи соціальної політики та їх вплив на обсяги бюджетного фінансування соціальних видатків. Склад соціальних видатків: видатки на соціальний захист, соціальне забезпечення і соціальну сферу.

Зміст соціальних гарантій і соціального захисту населення. Джерела фінансування соціальних гарантій та соціального захисту населення. Форми та види соціального захисту населення. Система пенсійного забезпечення в Україні та її розвиток. Соціальне страхування в Україні. Соціальний захист окремих категорій населення, характеристика його видів та порядок нарахування компенсацій, допомоги, субсидій та інших виплат.

Форми і методи фінансового забезпечення установ соціальної сфери. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація, основи їх кошторисного фінансування. Видатки бюджету на освіту. Видатки бюджету на охорону здоров'я. Фінансування закладів культури, закладів фізичної культури і спорту. Фінансування преси, видавництва, радіомовлення, телебачення.

Тема 10. Видатки бюджету на оборону, правоохоронну діяльність, безпеку держави і управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Воєнна доктрина країни та її вплив на рівень і розмір видатків на оборону. Необхідність, склад і характеристика видатків на оборону, особливості планування та фінансування. Аналіз динаміки видатків на оборону.

Система органів влади та управління в Україні. Склад видатків на управління, порядок їхнього планування та фінансування. Складання кошторисів органів державної влади та управління. Утримання органів законодавчої і виконавчої влади. Видатки на судові органи і прокуратуру. Видатки на правоохоронні органи. Видатки на утримання фінансових, фіскальних і митних органів.

Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування та погашення державного і місцевого боргу

Державний борг та його структура. Засади управління державним боргом. Управління державним боргом. Специфіка управління гарантованим державним боргом. Граничний обсяг державного (місцевого) боргу. Граничний обсяг надання державних (місцевих) гарантій. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Економічні та соціальні наслідки державного боргу. Державні боргові цінні папери. Державні облігації України. Казначейські зобов'язання України. Місцевий борг і його характеристика.

Тема 12. Казначейське обслуговування бюджетних коштів

Державна казначейська служба: організаційна структура, завдання і функції.

Основні принципи функціонування казначейської системи виконання бюджету.

Розпорядники бюджетних коштів, їх функції. Взаємодія органів Державної казначейської служби та розпорядників бюджетних коштів.

Касове виконання державного бюджету за доходами і видатками.

Поняття єдиного казначейського рахунку та управління ним. Порядок відкриття реєстраційних рахунків підприємств, організацій, установ.

Контрольні повноваження органів казначейської служби.

Тема 13. Бюджетний ризик-менеджмент

Сутність бюджетних ризиків та їх характеристика. Технології управління бюджетними ризиками. Взаємозв'язок елементів системи бюджетного ризик-менеджменту. Завдання і принципи бюджетного ризик-менеджменту. Стратегічне і тактичне управління бюджетними ризиками.

Кількісна і якісна оцінка ризику. Підходи до вимірювання бюджетних ризиків. Показники оцінки бюджетних ризиків. Методи управління бюджетними ризиками.

Ризик-менеджмент бюджетних доходів на стадіях бюджетного процесу. Ризики видаткової частини бюджету та управління ними. Дефіцит бюджету і державний борг як складові бюджетних ризиків.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Система доходів бюджету	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Система видатків бюджету	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Видатки бюджету на соціальний захист та утримання соціальної сфери	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Видатки на оборонну, правоохоронну діяльність, безпеку держави і управління	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування та погашення державного і місцевого боргу	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Казначейське обслуговування бюджетних коштів	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 13. Бюджетний ризик-менеджмент	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	36	36	-	-	78	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, практичні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- складання окремих видів документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на практичних заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;

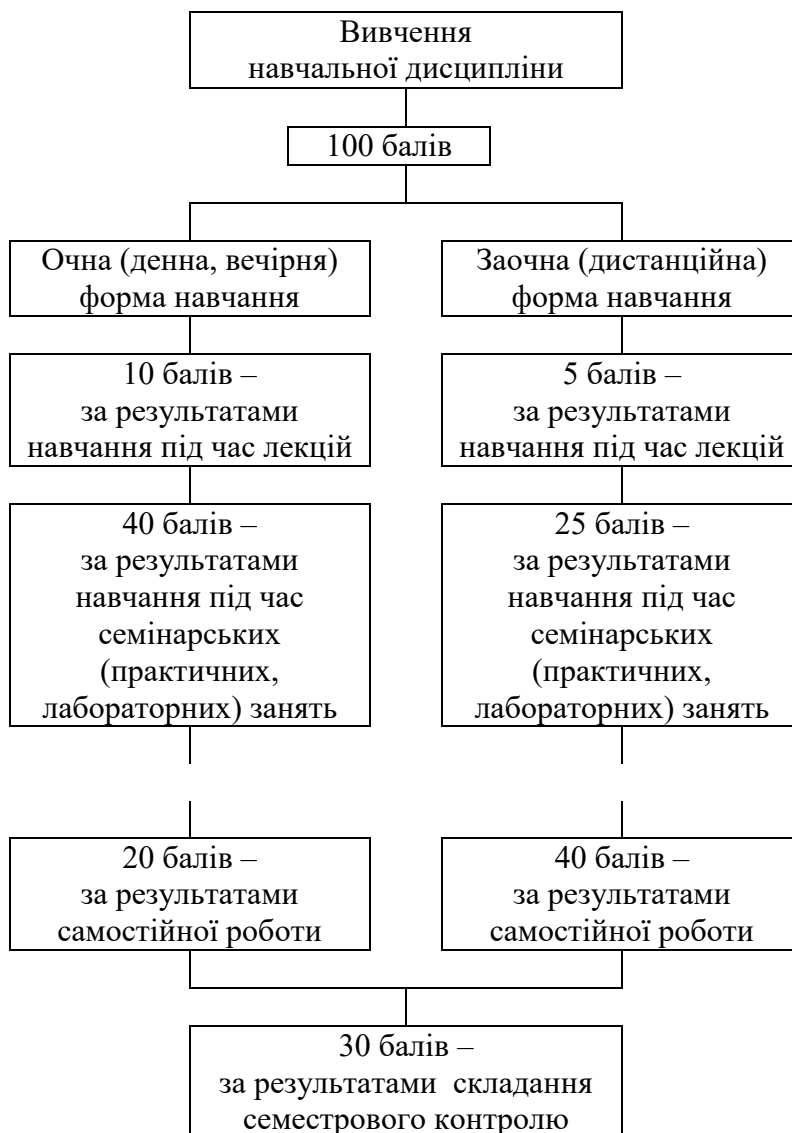
5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

6) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає теоретичне завдання, тестові завдання і задачу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К.: Офіційне видавництво Верховної Ради України, 1996. – 115 с
2. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572
3. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
4. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.11.2019 року № 294-IX// [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text>

5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170
6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 20-21, ст.190
7. Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії облігацій внутрішніх місцевих позик та їх обігу [Електронний ресурс]: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 29.04.2014р. №578. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0570-14>
8. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 р. №452 [Електронний ресурс]/Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>
9. Хартія українських міст / Асоціація міст України. - К., 1997. - 29 с.
10. Бюджетна політика в Україні в умовах ризиків сповільнення економічної динаміки : аналітична доповідь / О.О. Молдован [та ін.] ; ред. Я.А. Жаліло ; Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2012. – 75 с.
11. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.
12. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с.
13. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В.М. Мазярчука. – Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с.
14. Бюджетна система : підруч. / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К. : Центр учбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. — 871 с.
15. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 119 с.
16. Дем'янчук О. І. Місцеві фінанси: навч. посіб. / О. І. Дем'янчук ; Нац. ун-т "Остроз. акад.". - Остроз : Нац. ун-т "Остроз. акад.", 2013. - 337 с.
17. Місцеві фінанси. Підручник / За ред. Кириленко О.П. - 2-ге видання. - 2015. - 460 с.
18. Місцеві фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. ; за заг. ред. В. М. Федосова. — К. : КНЕУ, 2010. — 600 с.
19. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О.Кириленко, Б.Малиняк, В.Письменний, В.Русін / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 396 с.
20. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». – К., 2017. – 184 с.
21. Фещенко Л. В., Проноза П. В., Кузьминчук Н. В. Б 37 Бюджетна система України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 440 с.
22. Управління державним боргом : навчальний посібник / О. Прутська, О Сьомченков, Ж. Гарбар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Київський нац. торговельно-економічний ун-т, Вінницький торговельно-економічний ін-т. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 215 с.

7.2. Допоміжні джерела

23. Бойко С.В. Структурні диспропорції державного боргу України та напрями їх мінімізації / С.В. Бойко // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – 2015. – Вип.13. – С. 37-46 .
24. Борейко В. І. Державне регулювання соціально-економічного розвитку: монографія /В.І. Борейко.// – Рівне: Редакційно-видавничий центр Національного університету водного господарства і природокористування. – 2008. – 378 с.
25. Баранецька О. В. Аналіз бюджетотворення в Україні / О. В. Баранецька,

Я. Г. Бучковська // Економіка та держава. – 2016. - №8. – с. 79-84.

26. Бюджет України : монографія : у 2 кн. Бюджет – головна ланка фінансів держави / А. О. Єпіфанов, І. І. Д'яконова, І. В. Сало. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 201 с.

27. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.

28. Бюджетна система. Практикум : навч. посіб. [Електронний ресурс] / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. — [Кондратюк С. Я., Жибер Т. В., Коломієць Г. Б. та ін.] — К.: КНЕУ, 2015. — 454 с.

29. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В.]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.

30. Грановська І.В. Соціальні стандарти та фінансові нормативи бюджетної забезпеченості / І.В. Грановська // Науковий збірник «Наукові праці НДФІ». – 2013. – Випуск 3 (64). – С.60-68.

31. Дема Д.І., Фещенко Н.М., Шубенко І.А. Бюджетна система: навч посібник / Д.І. Дема, Н.М. Фещенко, І.А. Шубенко; за заг. ред. Д.І. Деми. – Житомир: Житомирський національний агроекологічний університет, 2014. – 500 с.

32. Диверсифікація доходів місцевих бюджетів: Монографія / [Луніна І.О., Кириленко О.П., Лучка А.В. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук І.О.Луніної; НАН України; Ін-т екон. та прогноз. – К., 2010. – 320 с.

33. Жибер Т.В., Коломієць Г.Б. Бюджетна система: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.- К.: КНЕУ, 2009.- 311 с.

34. Макогон В.Д. Бюджетна стратегія держави: монографія. / В.Д. Макогон / Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2018. - 364 с.

35. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України. Станом на 20 травня 2020 року. / За заг. ред. Мацюка В. Я. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 312 с.

36. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України: навч. посіб. / Ю. В. Пасічник / К.: “Знання-Прес”. - 2006. – 607с.

37. Станкус Т. Бюджетний процес / Державні закупівлі в органах місцевого самоврядування / Т. Станкус, В. Матвєєва. — Х. : Фактор, 2016. — 112 с.

38. Синчак В. П. Деякі проблеми запровадження місцевого оподаткування в Україні / В. П. Синчак // Фінансова система України: становлення та розвиток: матеріали наук.-пр. конф. – Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2010. – С. 18-20.

39. Синчак В. П. Еволюція наукової думки в оподаткуванні та її реалізація у податкових системах: Монографія. – Київ-Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2006. – 294 с.

40. Синчак В. П. Затвердження ставок оподаткування місцевими радами: пріоритети та прогалини / В. П. Синчак // Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні: 36. тез Всеукр. заочн. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 7 грудня 2012 року). Хмельницький, Хмельницький університет управління та права, 2012. – С. 187-189.

41. Трещов М. М. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: точки дотику та відмінності понять / М. М. Трещов, А. Ю.Мунько // Ефективність державного управління. - 2015. - Вип. 42. – с.183-190.

42. Управління Державним бюджетом України: підручник / колектив авторів [заг. редакція М. Я. Азарова]. – К. : Міністерство фінансів України, 2010. – 816 с.

43. Харченко С.І. Повноваження органів Казначейства України з контролю дотримання бюджетного законодавства – запобіжник бюджетних правопорушень / С. І. Харченко // Фінанси України. – 2013. - №6. – С.7-17.

44. Юрій С.І., Дем'янишин В.Г., Буздуган Я.М. Антологія бюджетного механізму : Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 250 с.

45. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. Теорія фінансів. підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: ЦУЛ, 2010. — 576 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> -Веб-портал Верховної Ради України
- <http://www.president.gov.ua> -Веб-портал Адміністрації Президента України
2. <http://www.kmu.gov.ua> -Веб-портал Кабінету Міністрів України
3. <http://mon.gov.ua> -Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://www.auc.org.ua> - Веб-сайт Асоціації міст України
7. <http://nbuv.gov.ua/> -Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
8. <http://gntb.gov.ua/ua/> -Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
9. <http://www.ounb.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
10. <http://www.adm.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
11. <http://km-oblrada.gov.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної ради
12. <http://www.khmelnysky.com/> -Веб-сайт Хмельницької міської ради
13. <http://www.univer.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
14. <http://www.mof.gov.ua> -Веб-сайт Міністерства фінансів України

Розробники робочої програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук

_____ Яна БУЧКОВСЬКА

28 вересня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

29 вересня 2020 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

29 вересня 2020 року

Декан факультету управління та економіки _____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

21 жовтня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 22 жовтня 2020 року, протокол №2.

Голова методичної ради _____ Ірина КОВТУН

22 жовтня 2020 року